

Vinkkejä hyvinvointialueiden valmisteluun vaikuttamiseen

Miksi vaikuttaa?

Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta, jotka tulevat vuodesta 2023 päättämään alueensa sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta.

Valmistelijat luovat paraikaa rakenteita hyvinvointialueellanne. Siksi erityisesti nyt ja vuonna 2022 on tärkeää kertoa virkamiehille ja muille valmistelijoille, mitä toivotte alueenne sosiaali- ja terveydenhuollolta.

Reuma- ja tule-sairaiden arjen haasteiden ja toiveiden esiintuominen hyvinvointialueellanne on tärkeää. Mitä suurempi joukko kertoo niistä valmistelijoille ja virkamiehille, sitä enemmän he tulevat ajatelleeksi sairastavan arkea. Silloin he myös toivottavasti toimivat asioiden edistämiseksi.

Vaikuttamista ei kannata pelätä. Kaikki, mikä lisää ihmisten tietoisuutta reuma- ja tule-sairauksista ja alueellanne toivotuista muutoksista on vaikuttamista.

Alla olevasta listauksesta voi valita itselle ja omalle yhdistykselle sopivimpia toimia. Korona-aikana voi olla tarpeen keksiä vaihtoehtoisia toiminnan tapoja. Voisiko jotain tehdä esimerkiksi etänä?

Lopussa on linkkejä, joista löydätte lisätietoja oman alueenne valmistelun tilanteesta sekä vaikuttamisesta yleisesti.

Vinkkejä mahdollisuuksista vaikuttaa hyvinvointialueen valmisteluun

1. Kirkasta se, mitä haluat sanoa ja miksi sanomasi on tärkeä.

Jotta voit vakuuttaa muut asiasi tärkeydestä, on hyvä kirkastaa se itselle. Mitä kaikkea yhdistyksenne tekee, kuinka montaa kosketatte, mikä vaikutus ja hyöty yhdistyksenne toiminnasta on alueelle? Miksi sujuva reuma- ja tule-sairaiden hoitopolku on tärkeä?

[Reumaliiton aluevaaliviestin](#) tärkein sanoma on, että paikallisten yhdistysten toiminta on turvattava ja reuma- ja tule-sairaille luotava sujuvat hoitopolut. Sopisiko se yhdistyksenne sanomaksi alueen valmisteluun?

2. Kun tiedätte mitä haluatte hyvinvointialueenne valmistelijoille sanoa, on aika ottaa heihin yhteyttä.

1. Ota yhteyttä alueesi sote-muutostuen järjestöasiantuntijaan (<https://www.soste.fi/jarjestojen-sote-muutostuki/>). Jokaisella alueella on oma henkilönsä. Häneltä voit kysyä lisätietoja alueenne tilanteesta ja henkilöistä, joihin voisi olla yhteydessä. He myös tietävät mahdollisista ajankohtaisista vaikuttamisen paikoista alueella.

2. Ota yhteyttä hyvinvointialueesi vastuuvalmistelijoihin. Hyvinvointialueen rakentaminen on pilkottu tehtäväkokonaisuuksiksi, joille puolestaan on nimetty vastuuvalmistelijoita. Jaostojen jäsenten ja hyvinvointialueiden vastuuvalmistelijoiden tietoja voi etsiä sote-uudistuksen alueellisilta verkkosivuilta.

3. Ota yhteyttä palveluiden kehittämishankkeiden väkeen. Sote-uudistuksen tueksi hyvinvointialueilla on käynnistetty ohjelmia, joissa alueen sosiaali- ja terveystalvueluita kehitetään. Tärkeä tällainen on esimerkiksi Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelma. Alueen hankkeista kannattaa paikantaa ne henkilöt, joiden työhön kuuluu järjestöyhteistyö ja hoitopolut, mikäli näihin osa-alueisiin halutaan vaikuttaa.

Lisätietoja ja linkkejä oikeiden tahojen luo löydät [Anne Knaapin blogista](#).

Valmistelijoilta voi kysyä sähköpostilla tai puhelimitse siitä mikä teille on tärkeää. Esimerkiksi miten järjestöjen toimintaedellytykset tai hoitopolku on tarkoitus huomioida alueellanne ja mitä kirjauksia niistä on tekeillä. Heille kannattaa myös kertoa miten toivoisitte asioiden olevan. Pelkästään esimerkiksi Reumaliiton viestin lähettäminen heille on vaikuttamista. Lisätietoa keskustelun tueksi löydät [liiton nettisivuilta](#).

Keskustelun jälkeen kannattaa vielä lähettää oma sanoma ja/tai Reumaliiton viesti kirjallisesti sähköpostilla.

3. Edellä mainittujen lisäksi voitte halutessanne miettiä myös alla olevia toimia (toimet ovat pitkälti samat kuin vinkkilistassa aluevaalivaikuttamiseen).

1. Tiedota ja rohkaise jäseniä mukaan.

Yhdistys voi lähettää Reumaliiton viestin hyvinvointialueiden valmisteluun tiedoksi jäsenille tai käsitellä niitä kokouksessa ja rohkaista tuomaan asiaa esille eri tilanteissa. Vaikuttamisesta voi myös keskustella yhdessä ja muokata omaan hyvinvointialueeseen sopivan sanoman.

2. Nettisivuille ja someen tietoa.

Netissä viesti välittyy eteenpäin. Omilla nettisivuilla voi kertoa Reumaliiton tai yhdistyksen omasta viestistä ja laittaa linkin, joka vie nettisivuille. Sosiaalisessa mediassa voi viestiä asiasta.

3. Aihe esille hyvinvointialueen kehittämiseen liittyvissä tilaisuuksissa.

Keskusteluissa voi esimerkiksi kertoa mitä kaikkea tärkeää yhdistyksenne tekee ja siitä, että yhdistysten rahoitus tulisi turvata. Hoitopolun tärkeyden voi myös nostaa esille. [Liiton nettisivuilla](#) on yleistä lisätietoa keskustelujen tueksi.

4. Kirjoita mielipidekirjoitus.

Paikallisten lehtien mielipideosastoihin voi kirjoittaa ja nostaa esille tärkeitä asioita. Näin voi hyvin vaikuttaa siihen mistä keskustellaan ja lisätä muiden tietoutta asioista. Sama kirjoitus kannattaa laittaa yhdistyksen nettisivuille ja levittää sosiaalisessa mediassa.

5. Valmistelijalta tai virkamieheltä kirjoitus.

Valmistelijoilta tai sote-muutostuen työntekijöiltä voi pyytää kirjoituksia tai blogeja yms. omiin lehtiin tai nettiin. Aiheena voi ehdottaa itselle tärkeitä ja/tai vaaliviestin asioita.

6. **Valmistelija tai virkamies puhumaan tilaisuuteenne tai kokoukseenne.**
Omissa tilaisuuksissa voi kertoa teille tärkeistä asioista sekä keskustella vierailijan näkemyksestä niihin. Heille voi myös lähettää viestinne etukäteen nähtäväksi.
7. **Hyvinvointialueen valmisteluun liittyvän tilaisuuden järjestäminen.**
Toimijat voivat järjestää esimerkiksi vaalipaneelin tai yleisötilaisuuden. Niitä voi järjestää yhdessä paikkakunnan muiden järjestöjen kanssa. Keskustelua ja kysymyksiä voi tehdä esimerkiksi Reumaliiton tai oman yhdistyksen vaaliviestin pohjalta.
8. **Yhteistyö alueen muiden järjestöjen kanssa.**
Löytyisikö alueelta muita järjestöjä keiden kanssa tehdä yhteistyötä, jakaa kustannuksia ja vaivaa? Asian esille saaminen on myös helpompaa, mikäli siinä on mukana useampia tahoja.

4. Viestikää toimista jäsenillenne

Jäsenille ja kaikille muillekin kannattaa kertoa vaikuttamistoimista ja juhlistaa aikaansaannoksia. Siten ihmiset saavat tietoonsa, että olette aktiivisia ja toimilla on ollut vaikutusta. Yhdistyksenne nettisivut ja sosiaalinen media ovat hyviä viestinnän muotoja.

Muistakaa myös kiittää mukana olleita henkilöitä. Jos joku valmistelija tai virkamies on toiminut mielestänne hyvin, antakaa hänellekin kiitosta. Se on yhteistyölle hedelmällistä ja kertoo, että heidän toimiaan seurataan.

Mistä löydän tietoa hyvinvointialueeni valmistelun tilanteesta ja tahoista?

[Sote-muutostuki](#)

SOSTEn koordinoimassa Sote muutostuki -hankkeessa työskennellään sen puolesta, että järjestöt varmistavat paikkansa sote-uudistuksen jälkeisessä Suomessa. Hankkeessa on työntekijä jokaiselle alueelle Suomessa. Ole heihin tarvittaessa rohkeasti yhteydessä!

[Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta](#)

Toiminnan tavoitteena on tukea maakunnissa toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä sekä vahvistaa niiden äänen kuulumista valtakunnallisessa vaikuttamistoiminnassa.

[Interaktiivinen hyvinvointialuekartta](#)

Auttaa seuraamaan sote-uudistuksen etenemistä alueellisissa kehittämishankkeissa.

[Tulevaisuuden sote-keskus-hankkeen alueiden omat verkkosivut](#)

[Anne Knaapi on kerännyt blogiinsa linkkejä, joista löytää lisätietoja alueilta.](#)

Lisäksi tietoa löydät esimerkiksi oman kuntasi nettisivuilta ja alueesi mahdollisilta järjestöjen verkostoilta.

Lisätietoa vaikuttamiseen

Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää neljän vuoden välein vaaleilla valittava aluevaltuusto. **Aluevaltuuston on tehtävä hyvinvointialuestrategia**, jossa päätetään muun

muassa palveluiden järjestämistä ja tuottamista koskevista linjauksista, palvelutavoitteista sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Hyvinvointialuestrategian päätöksentekoon eli poliitikkoihin vaikuttamisesta löydät lisätietoa Reumaliiton laatimasta vinkkilistasta aluevaaleihin. Se ja myös muuta tietoa yhdistyksen vaikuttamisesta löydät **Yhdistysnetin kohdasta toimiva yhdistys, vaikuttaminen**.

[Reumaliiton nettisivuilla](#) olevaa lisätietoa vaaliviestin teemoista voi hyödyntää. Sote-uudistuksesta ja vaaleista löydät [lisätietoa täältä](#).